

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' האזינו, תשפ"ג

Sponsored by Ezra Stern / iluy nishmas Esther Sasha bas Chaim Zev
Sponsorship opportunities available - yukolleLA.com/donate

1. רש"י, פ' האזינו (דברים לב:א)

(א) האזינו השמים - שאני מתרה בהם בישראל ותהיו אתם עדים בדבר (לעיל ל, יט) שכך אמרתי להם שאתם תהיו עדים, וכן ותשמע הארץ... ועוד, שאם יזכו, יבואו העדים ויתנו שכרם, הגפן תתן פריה, והארץ תתן יבולה, והשמים יתנו טלם. ואם יתחייבו, תהיה בהם יד העדים תחלה (לעיל יא, יז), ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה, ואחר כך ואבדתם מהרה על ידי האומות:

שפת אמת דברים פרשת האזינו שנה תרלד

ברש"י ז"ל יד העדים תהיי בראשונה. כי עיקר עדות שמים וארץ הוא. כי ממילא כן שכח שמים וארץ תלוינ בעבודת בניי וכי שמים וארץ קנין אחד ובניי קנין אחד ותורה קנין אחד. וכמו שבניי מקבלין כח התורה ומתחברין ב' התורות שבכתב ושבע"פ כן מתבררין קנין שמים וארץ ואם לאו ח"ו אין להם חיות. ופשוט הטעם יד העדים בראשונה שכן צריך להיות שלא יוכל אדם לראות דבר עבירה ולכן עדים שראו צריכין לסוקלו. וכמו כן הטבע א"י להתקיים כשאינ נעשה רצונו של מקום כנ"ל:

איוב פרק לח

(א) ויגעו יקזק את איוב מנהסערה מן הסערה ויאמר: (ב) מי זה מחשיך עצה במלין בלי דעת: (ג) אָזר נא כְּגֹבֵר חֲלָצִיד וְאֲשָׁאֲלֶךָ וְהוֹדִיעֵנִי: (ד) איפה היית בְּנִסְדֵי אֶרֶץ הַגֵּד אִם יִדְעֶתָ בִּינָה: (ה) מי שָׁם מְמַדִּיחַ כִּי תִדַּע אוּ מִי נָטָה עֲלֶיךָ קוֹ: (ו) על מה אֲדַנֶּיֶה הַטְּבָעוֹ אוּ מִי יָרָה אֶבֶן פְּנֵתָה: (ז) בָּרוּךְ יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וְיָרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים: (ח) ויִסָּד בְּדִלְתַיִם יָם בְּגִיחוֹ מֵרַחֵם יָצָא: (ט) בְּשׁוּמֵי עֵנָן לְבָשׁוּ וְעָרְפֵל חֲתָלְתוּ: (י) וְאֲשַׁבֵּר עָלָיו חֲקֵי וְאֲשִׁים בְּרִיחַ וּדְלָתַיִם: (יא) וְאֶמֶר עַד פֶּה תִבּוֹא וְלֹא תִסִּיף וּפֹא נִשִּׁית בְּגֵאוֹן גְּלִיף: (יב) הַמִּינְמִיד צוּיִת בֶּקֶר יִדְעֶתָה יִדְעֶתָה שַׁחַר הַשַּׁחַר מִקְמוֹ: (יג) לְאֶחָז בְּכַנְפוֹת הָאֶרֶץ וְיִנְעָרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנָּה: (יד) תִּתְהַפֵּךְ כְּחֹמֶר חוֹתָם וְיִתְנַצְּבוּ כְּמוֹ לְבוּשׁ: (טו) וְיִמְנַע מֵרַשְׁעִים אוֹרָם וְזָרוּעַ רָמָה תִשָּׁבֵר: (טז) הַבָּאֵת עַד נִבְכִי יָם וּבַחֲקֹר תִּהוֹם הַתְּהַלְכָתָּ:

Worship of the Heart, R. Dr. Joseph B. Soloveitchik (pp. 122-4)

Moreover, creation is tantamount to revelation, via the orderliness, lawfulness and precision of the creature. **The world is not a mechanism organized by the artisan, which functions automatically, uses up its energy...but is a living purposive creature, expressing the Divine will embedded in organic and inorganic nature.** That divine will manifests itself in the relational mathematical complexities of the universe as well as in its inner recesses.

The bird in its flight, the flower opening its leaves towards the sunlight, the tumbling pebbles, the sea waves transmitting energy; all these, whether driven by a mechanical force, a biological impulse, or an instinctual rive, carry out a Divine ethical command. They are automatically engaged in the great universal task: the realization of the Divine will that is inherent in them.

Emergence of Ethical Man, R. Soloveitchik (p. 141)

Biblical retribution is based upon the concept of *kishalon ha-het*, the failure of sin. Sin itself spells failure... **The sinful act forfeits its own objective. No success can be attained through a non-ethical performance. This maxim derives its validity from the equation of existence and ethos. Whatever is beyond the boundary of the latter is nonexistent...**An ethical end can never hallow the non-ethical means, since such a means would never produce the desired result.

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' האזינו, תשפ"ג

Sponsored by Ezra Stern / Iluy nishmas Esther Sasha bas Chaim Zev
Sponsorship opportunities available - yukolleLA.com/donate

2. שפת אמת דברים פרשת האזינו שנה תרלד

בטור הביא המדרש שבין יוהכ"פ וסוכות עוסקים במצות לולב וסוכה ואין עושין עונות והקב"ה אומר מה דאזיל אזיל כו'. והקשה בטו"ז איך יהיו ימים אלו יותר [גדולים] מסוכות עצמו שמקיימים גוף המצוה ונאמר ראשון לחשבון עונות ע"ש. אבל אין הדבר רחוק שיותר כח והצלחה יש בהכנת המצוה מגוף קיום המצוה. אחד כי עשיות המצוה הוא רק לשעה וההכנה הוא לעולם... ועוד כי מי יוכל לקיים המצוה כמשפטה. אבל הרצון והכנה להמצוה הוא לעשותו כרצונו ית' ולזאת ההכנה והשמחה לבוא להמצוה חשוב מאוד כנ"ל. ויש לדון קו"ח ממ"ש ז"ל הרהורי עבירה קשים מעבירה. כש"כ מדה טובה הרהורי מצוה שאדם מהרהר ומשתוקק לקיים פקודת השי"ת טובים מהמצוה ושומרים האדם...

רש"י מסכת סוכה דף מב עמוד ב

החליל - שמחת בית השואבה היו שמחים בחג, לכבוד שאיבת ניסוך המים, ומחללים בחלילים ובכנורות, ואותו חליל אינו דוחה יום טוב

רש"י מסכת תענית דף ב עמוד ב

מה ניסוך המים מאורתא - כדאשכחן במסכת סוכה (נא, ב): שממלאין הכלי מים לניסוך המים בלילה, ויש ספרים דכתיב בהו: דאמר מר ומנחתם ונסכיחם בלילה, שמקריבין הקרבנות ביום יכולין להביא המנחות והנסכים בלילה, אף האי, ניסוך המים, נמי יכול לנסך בלילה. אף הזכרה נמי מאורתא - שבילי יום טוב הראשון קאמר ר' אליעזר שמתחילין להזכיר גבורות גשמים.

3. פרשת האזינו (דברים פ' ל"ב)

(מו) ויאמר אלהים שימו לבבכם לכל הדברים... אשר תצונו את בניכם לשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת: (מז) כי לא דבר רק הוא מכם כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה וגו':

שפת אמת דברים פרשת האזינו שנה תרמא

בפסוק שימו לבבכם כו' כי לא דבר רק הוא מכם דרשו חז"ל אם רק הוא מכם שאין אתם יגיעים בה כו'. ודברים הללו צריכין לעורר לב האדם בהיות נאמר רק הוא מכם שבכח בני"י ביגיעתם בתורה למלאות הדברים. כי התורה אין לה סוף וכפי יגיעת בני"י בתורה כך מתחדשין הדברים ומתמלאים. וזה כח תורה שבע"פ שנאמר וחי עולם נטע בתוכנו. וע"ז איתא ב"ק יוצאת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה שכבוד התורה תלוי בהעוסקים בה כמ"ש שם באבות. ועיין מ"ש לקמן בשמחת תורה עוד מזה:

שפת אמת דברים פרשת האזינו שנה תרמד

הענין כי התורה מתפרשת לפי הכנת לבן של ישראל. דכתיב מגיד דבריו ליעקב ולא כתיב הגיד. רק בכל עת כפי יגיעת בני"י בדברי תורה מתרחבין ומתגלגל הדברים. וז"ש לא דבר רק הוא מכם... אך צריכין באמת לזה לב טהור ולכן צריכין לטהר הלב להיות כלי מוכן לדברי תורה. ושימו הוא סידור והערכת הלב כמ"ש לאדם מערכי לב. וכמ"ש בפסוק ושם דרך אראנו כו' דרשו חז"ל השם אורחותיו. כן המיישר לבו ומעריך בלבו כוונות ישרות להיות כלי מוכן לדברי תורה...

שפת אמת דברים פרשת האזינו שנה תרמח

וצריכין בימים אלו בין יוהכ"פ לסוכות להשתוקק לקבל הארת התורה בסוכות. לפני ה' תטהרו. פי' שהטהרה הוא רק כדי להיות כלי מוכן לקבל דבר ה'.

דף על הדף (חולין כד).

הנה בפסוקים אודות הארון בפרשת פקודי אנו רואין דבר מענין, שכל זמן שלא הגיע הארון למקומו בקודש הקדשים נכתב ארן חסר ו'. וייתן את העדות אל הארן (חסר) וישם את הבדים על הארן (חסר) ויתן את הכפרת אל הארן (חסר) מלמעלה, ויבא את הארן (חסר) אל המשכן (שמות מ' כ - כא), הכל חסר. עד שכותבת התורה וישם את פרכת המסך ויסך על ארון העדות. ואז כשהארון בא למקומו כתיב "ארון" מלא עם הו'. ואפשר שמרמזת התורה כאן, כי התורה נמצאת בשלימות כאשר האדם מתנהג בקדושה וטהרה, כאשר הוא בבחינת קדש קדשים, אז התורה נמצאת אצלו בשלימות.